Orice dai pentru o împăciuire nu constituie o pierdere. *(Anonim)*

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI

14 ianuarie

2011

Anul X

nr. 1 (356)

8 pagini – 3 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Comisarul European pentru Afaceri Interne, Cecilia Malmstrom vine la Chişinău

Înmînarea oficială a Planului de Acţiuni privind liberalizarea regimului de vize RM-UE va avea în loc în perioada 24-25 ianuarie 2011, cînd Comisarul European pentru Afaceri Interne, Cecilia Malmstrom va întreprinde o vizită oficială în Republica Moldova, potrivit Serviciului de presă al Guvernului.

Vizita oficialului european va succeda noua rundă de negocieri privind Acordul de Asociere dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană, care va începe la 17 ianuarie 2011.

Planul de Acţiuni Uniunea Europeană - Republica Moldova, care vizează liberalizarea regimului de vize, a fost finalizat şi aprobat de Comisia Europeană la 16 decembrie, după ce premierul desemnat Vlad Filat a întreprins o vizită la Bruxelles. Premierul a promis că se va acţiona cu fermitate şi rapiditate, astfel încît cetăţenii Republicii Moldova să poată călători fără vize deja în anul 2012.

Printre subiectele-cheie care vor fi abordate în cadrul vizitei se numără dialogul RM-UE privind liberalizarea regimului de vize, implementarea Parteneriatului de Mobilitate RM-UE, consolidarea cooperării în domeniul justiţiei, libertăţii şi securităţii.

În cadrul vizitei la Chişinău, comisarul va avea o serie de întrevederi cu conducerea de vîrf a ţării. De asemenea, programul vizitei va include vizite la Centrul pentru Combaterea Traficului de Fiinţe Umane, Centrul de Plasament Temporar al Străinilor şi Centrul Comun de Vize.

Prima rundă de negocieri privind Acordul de Asociere dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană a avut loc la 17 ianuarie 2010, iar la 15 iunie al aceluiaşi an la Luxembourg a fost lansat dialogul privind liberalizarea regimului de vize pentru cetăţenii Republicii Moldova. Acordul de Asociere conţine trei componente: acordul politic, de liber schimb şi regimul liberalizat de vize.

Tratatul de frontieră între România şi Moldova a fost aprobat de Guvern

Tratatul de frontieră româno-moldovean, care fixează principiile de stabilire a graniţei pe sectoarele apelor curgătoare, a fost aprobat de Guvern prin proiect de lege, care va fi trimis Parlamentului spre dezbatere în procedură de urgenţă.

Tratatul între România şi Republica Moldova privind regimul frontierei de stat a fost semnat în luna noiembrie, la Bucureşti, de ministrul de Externe, Teodor Baconschi, iar, din partea Republicii Moldova, de premierul Vlad Filat.

Acest act de frontieră româno-moldovean, cu un caracter tehnic, conţine principiile de stabilire a frontierei pe sectoarele apelor curgătoare de graniţă, arătînd, de asemenea, că punctele de întîlnire a frontierelor celor două state şi ale Ucrainei vor fi stabilite printr-un acord trilateral separat.

Comisia Europeană susţine universităţile din R. Moldova, prin Programul „Jean Monnet”

Universităţile acreditate din Republica Moldova pot concura pentru proiecte „Jean Monnet” în cadrul Apelului anual de propuneri, care este gestionat în numele Comisiei Europene de Agenţia Executivă a Educaţiei, Audiovizualului şi Culturii. Termenul limită pentru Apelul 2011 expiră la 15 februarie curent.

Potrivit Ministerului Educaţiei, „Jean Monnet” este un program prin care executivul european încurajează predarea, cercetarea şi dezbaterile pe tema procesului de integrare europeană în cadrul instituţiilor de învăţămînt superior din lume, pentru perioada 2007-2013.

Astfel, programul respectiv prevede organizarea unor cursuri de scurtă durată privind integrarea europeană, care includ cel puţin 40 de ore de predare, şi crearea catedrelor „Jean Monnet” pentru posturi de profesor cu predarea a minimum 90 de ore în domeniul studiilor de integrare europeană, într-un an universitar.

De asemenea, în cadrul programului sînt promovate şi alte acţiuni ce ţin de instituirea catedrelor „Jean Monnet ad personam”, care sînt rezervate pentru deţinătorii posturilor cu experienţă în predarea internaţională la nivel înalt, precum şi înfiinţarea unor centre de excelenţă „Jean Monnet”, cît şi sprijin pentru asociaţiile de profesori şi cercetători în vederea cercetărilor comune şi sinergii multidisciplinare în domeniul studiilor de integrare europeană.

Selecţia Jean Monnet se va realiza la Bruxelles, cererile fiind transmise direct de către instituţia care aplică, fără a trece prin instituţii guvernamentale sau alte canale oficiale. Selecţia este bazată pe un sistem riguros de evaluare în baza a patru criterii: calitatea aplicanţilor, calitatea metodologiei şi a programului de lucru, impactul şi relevanţa rezultatelor şi caracterul inovator al proiectului.

Precizăm că în prezent, reţeaua Jean Monnet activează în 68 de ţări de pe 5 continente.

Flash

„Situația dezastruoasă din cultură se datorează lipsei unui cadru legislativ adecvat”

La final de mandat în Guvernul Filat-1, miniştrii au dat raportul privind activitatea instituţiei pe care o reprezintă. Despre realizări şi nereuşite a vorbit şi ministrul Culturii, Boris Focşa. Demnitarul a recunoscut că situaţia din cultură este dezastruoasă, fapt care s-ar explica, însă, prin lipsa unui cadru legislativ adecvat. Cu toate acestea, Focşa s-a declarat optimist.

Centrul istoric al Chişinăului se ruinează. Zeci de clădiri cu valoare de monument istoric au fost demolate, iar în locul lor au apărut imobile moderne cu zeci de etaje. Cele rămase se degradează de la o zi la alta, sub privirile nepăsătoare ale autorităţilor.

Acum două secole, oamenii veneau la Moara Roşie să macine făină. Între timp, imobilul a rezistat unui incendiu, dar nu a făcut faţă indiferenţei oamenilor. Situaţia nu e mai bună nici în cazul cinematografelor. După ce au fost lăsate să se ruineze ani de zile, statul a vîndut cinci dintre ele cu peste două milioane şi jumătate de lei. Dar asta nu e tot. În 2008, circul din Chişinău a fost scos la vînzare. De aproximativ 5 ani, uşile instituţiei nu au mai fost deschise. B. Focşa a spus, însă, că a avut prea puţin timp la dispoziţie.

„Monumentele din perioada stalinistă vor fi incluse în Registru”

Registrul monumentelor şi clădirilor istorice din municipiul Chişinău, care în scurt timp va fi dat publicităţii, va cuprinde şi unele edificii construite în perioada stalinistă. Despre aceasta a anunţat arhitectul-şef al Capitalei Vlad Modîrcă, în cadrul şedinţei operative a Primăriei.

„Registrul clădirilor istorice este aproape finalizat, iar lista obiectelor va fi majorată. Acest Registru va include monumente construite în perioada stalinistă şi clădiri construite de autori autohtoni”, a spus Modîrcă.

Totodată, nu vor fi incluse în Registru unele clădiri vechi. „Dacă clădirea e veche, nu înseamnă că e monument istoric. Vom face o evaluare obiectivă a monumentelor existente în municipiul Chişinău”, a precizat arhitectul-şef.

La rîndul său, viceprimarul Nistor Grozavu a menţionat că în ultima săptămînă s-a înregistrat o tentativă de a mai demola o clădire istorică din capitală. „Nu e adevărat că autorităţile publice locale nu întreprind nimic în ceea ce priveşte monumentele istorice. Săptămîna trecută, împreună cu poliţia municipală, am reuşit să nu admitem demolarea, după acelaşi scenariu ca şi clădirea de pe Bănulescu Bodoni 51, a unui edificiu de pe strada Columna nr. 86”, a declarat Grozavu.

De menţionat că pînă la 1 februarie curent, autorităţile municipale vor amplasa plăcuţe cu inscripţii care vor atesta faptul că un anumit edificiu reprezintă un monument istoric arhitectural.

Autobuze cu turnichete pe străzile capitalei

Primele autobuze din capitală, care vor reprezenta varianta-pilot a sistemului de taxare electronică, vor avea turnichete. Ele vor avea drept scop să testeze reacţia pasagerilor.

Deşi realizatorii proiectului sînt optimişti, primarul capitalei, Dorin Chirtoacă, susţine că pasagerii vor fi nemulţumiţi de introducerea turnichetelor, care vor crea îmbulzeală la intrarea în transportul public.

Totodată, se estimează că un asemenea mecanism va permite intrarea în autobuz a 30 de pasageri pe minut.

Pasagerii vor cumpăra de la chioşcuri cartele electronice, pe care le vor încărca cu o anumită sumă de bani. Utilajul care va scoate de pe cartele preţul unei călătorii va fi amplasat doar la uşa din faţă. Odată cu introducerea cartelei, şoferul va trebui să o valideze, tastînd un buton, după care turnichetul se va ridica pentru a permite intrarea în salonul autobuzului.

Vor fi testate concomitent autobuzele cu turnichet şi cele fără turnichet. În baza rezultatelor obţinute va fi luată decizia finală.

Pentru luna decembrie, chişinăuienii vor plăti pentru căldură pînă la 1500 de lei

95 la sută din chişinăuieni vor achita pînă la 1500 de lei pentru consumul de agent termic pe luna decembrie 2010.

Ion Mărgineanu, director al ÎM „Infocom”, a declarat la şedinţa operativă a Primăriei, că pentru marea majoritate a apartamentelor din municipiul Chişinău, pe decembrie s-au calculat sume de pînă la 1000 de lei. Astfel, costul mediu al facturilor la încălzire, pentru apartamentele cu o odaie este de 487 de lei, cu două odăi - 784 lei şi 1008 lei - pentru locuinţele cu trei camere.

Din totalul de 180 de mii de apartamente, pentru 127 de mii de locuinţe costul încălzirii pentru luna decembrie este de pînă la 1000 de lei, pentru 43 de mii de apartamente - de la 1000 la 1500 de lei, pentru 7458 de apartamente costul pentru încălzire constituie între 1500-2000 de lei şi peste 2000 de lei pentru 933 de apartamente.

Potrivit Societăţii pe Acţiuni „Termocom”, 71,5% dintre consumatori au achitat facturile pentru primele două luni ale sezonului de încălzire 2010-2011.

Parlamentul trebuie să asigure promovarea principiului egalităţii de gen

Parlamentul trebuie să asigure promovarea principiului egalităţii de gen. Organizaţiile naţionale de promovare a egalităţii de gen şi de apărare a drepturilor omului fac apel către membrii parlamentului RM în vederea asigurării egalităţii de gen la formarea structurilor interne ale Parlamentului şi includerea dimensiunii de gen pe Agenda legislativă pentru perioada 2011-2014. Bazîndu-ne pe angajamentele asumate de R. Moldova prin Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, prin care autorităţile moldave s-au angajat să asigure o cotă de prezenţă a femeilor în legislativul naţional la nivel de 30% către anul 2015, organizaţiile naţionale de promovare a egalităţii de gen şi de apărare a drepturilor omului solicită membrilor Parlamentului Republicii Moldova:

1) Asigurarea reprezentării femeilor în funcţiile de conducere a structurilor interne ale Parlamentului, în primul rînd a Biroului Permanent şi a preşedinţilor comisiilor permanente ale Parlamentului, la nivel de minim 30%;

2) Includerea dimensiunii de gen pe Agenda legislativă pentru perioada 2011-2014 în vederea atingerii către 2015 a angajamentelor naţionale în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului care vizează asigurarea cotelor minime de reprezentare a femeilor în funcţii elective:

- Membrii Parlamentului – 30%;
- Membrii consiliilor raionale – 25%
- Membrii consiliilor locale – 40%

3) Monitorizarea procesului de implementare a prevederilor Convenţiei ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare faţă de femei, inclusiv a concluziilor şi recomandărilor Comitetului privind eliminarea discriminării faţă de femei;

4) Monitorizarea procesului de implementare a Programului Naţional de Asigurare a Egalităţii de Gen 2010-2015 şi a Planului de acţiuni pentru implementarea, în perioada 2010-2012, a Programului naţional de asigurare a egalităţii de gen pe anii 2010-2015;

5) Asigurarea reprezentării femeilor în funcţii de membri ai Guvernului (Cabinetului de miniştri) şi conducători ai autorităţilor publice centrale numite de Guvern în 2011 la nivel de minim 30%;

6) Constituirea Grupului Femeilor Parlamentare cu scopul de a fortifica poziţia femeilor în discutarea şi adoptarea proiectelor de legi şi ale altor iniţiative;

7) Considerarea problematicii de gen ca fiind una prioritară în activitatea Comisiei Parlamentare pentru Drepturile Omului, inclusiv prin crearea unei sub-comisii specializate şi modificarea denumirii comisiei respective — Comisia Parlamentară pentru Drepturile Omului şi Egalitatea de Gen;

8) Instituirea funcţiei de Consilier / Ofiţer pentru Egalitate în cadrul Aparatului Parlamentului cu mandat larg (pentru problemele egalităţii de gen, vîrstă, etnii, persoane cu dizabilităţi, etc) şi numirea în această funcţie a unui specialist recunoscut în domeniul egalităţii.

Organizaţiile naţionale de promovare a egalităţii de gen şi de apărare a drepturilor omului consideră că asigurarea respectării principiului egalităţii de gen prin măsuri hotărîte pro-active şi afirmative din partea Parlamentului şi a Guvernului va contribui la asigurarea bunăstării şi progresului social.

Conform raportului global pe Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, în anul 2009 rata de reprezentare a femeilor în organe parlamentare a constituit în regiunile dezvoltate 23%, iar în regiunile în curs de dezvoltare - 17%. La acest capitol, Republica Moldova se înscrie în grupul ţărilor în curs de dezvoltare cu rata de reprezentare egală cu 18,8%.

În Parlamentul precedent (august 2009 - noiembrie 2010), dintre preşedinţii comisiilor permanente doar doi preşedinţi din nouă au fost femei (Corina Fusu — Comisia pentru cultură, educaţie, cercetare, sport şi mass-media şi Liliana Palihovici – Comisia pentru protecţie socială, sănătate şi familie), ceea ce este egal cu 22%. Cu toate că peste 50% din populaţia Republicii Moldova sînt femei, doar o singură femeie (5%) a făcut parte din Guvernul Filat 2009-2010 (Valentina Buliga, ministrul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei).

În 2008, rata de reprezentare a femeilor printre consilierii locali a constituit 28,7% (angajamentul R. Moldova în baza Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului fiind 40%), printre consilierii raionali - 16,9% (angajamentul fiind 25%), iar printre primarii localităţilor - doar 17,4% (angajamentul fiind 25%).

O carte-document-umanizat: Drepturile copilului sînt acum în Moldova pe înţelesul tuturor

Drepturile copilului sînt explicate acum pe înţelesul tuturor în Moldova într-o carte-document-umanizat, elaborată de Centrul de Informare şi Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC), prin contribuţia celor 26 de copii care monitorizează propriile drepturi.

„Convenţia privind Drepturile Copilului pe înţelesul tuturor” este un produs CIDDC & URMA ta şi „a fost scrisă de un grup de copii, care timp de doi ani au încercat să înţeleagă cum funcţionează drepturile lor”, afirmă Cezar Gavriliuc, preşedintele Centrului de Informare şi Documentare privind Drepturile Copilului.

Participarea lor la elaborare a fost totală: de la lansarea ideii despre necesitatea unei astfel de cărţi, redactarea şi explicarea drepturilor şi pînă la discutarea machetei.

Victoria Lungu, 15 ani, unul dintre ilustratorii broşurii, mărturiseşte: „Cartea conţine informaţii despre lucruri cu care şi noi ne-am confruntat. Învăţînd despre drepturi şi urmărind realizarea lor, am acumulat o experienţă grozavă care mi-a dezvoltat personalitatea”.

„Lucrul la carte a fost o experienţă unică şi foarte utilă pentru mine. Sper ca întregul conţinut al ei să fie accesibil atît copiilor, cît şi adulţilor”, spune Janna Kiseeva, 15 ani.

Autorii broşurii „Convenţia privind Drepturile Copilului pe înţelesul tuturor” s-au gîndit la o variantă explicată a Convenţiei, pentru că, în opinia lor, mulţi oameni utilizează sintagma „drepturile copilului” fără a-i înţelege adevăratul sens.

„Variante prescurtate ale Convenţiei au mai fost tipărite în Moldova şi în lume, însă este pentru prima oară în ţara noastră, cînd o publicaţie depăşeşte etapa de nominalizare a drepturilor şi explică modul în care acestea sînt aplicate în practică, relaţia dintre drepturile copilului şi responsabilităţile legate de ele”, explică Cezar Gavriliuc.

Publicaţia apare în cadrul proiectului „Copiii monitorizează propriile drepturi”, implementat de CIDDC, cu sprijinul acordat de Organizaţia suedeză „Salvaţi Copiii”, Ambasada Statelor Unite ale Americii şi Reprezentanţa UNICEF în Moldova.

Broşura „Convenţia privind Drepturile Copilului pe înţelesul tuturor” poate fi răsfoită la http://issuu.com/urmata/docs/conventia_drepturile_copilului şi www.childrights.md/ro/publications/CDC.

Procurorii Anticorupție au raportat bilanțul pentru 2010

Procurorii Anticorupție s-au adunat recent la ședința de totalizare pentru anul 2010. La adunare a participat și Procurorul General Valeriu Zubco care nu a ezitat să-și muștruluiască subalternii.

În prezența presei, V. Zubco a cerut socoteală pentru toate dosarele în care presupușii vinovați au ieșit basma curată în instanța de judecată, dar și pentru toate tergiversările în dosarele deschise de procurorii Anticorupție. „Cred că mulți procurori care participă în procesele de judecată nu sînt pregătiți pentru a susține învinuirea. Avem și situații de intentare a procedurilor disciplinare", a spus Procurorul General.

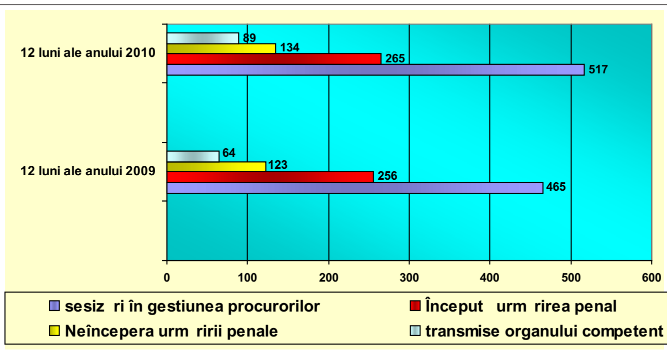
Viorel Radețchi, șeful Procuraturii Anticorupție, a spus pe șleau că o parte din vină o poartă ofițerii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției (CCCEC) cu care colaborează subalternii săi. El i-a acuzat de neprofesionalism. Mai mult, Radețchi a declarat că unii s-ar face vinovați și de provocări.

„Acum două luni procuratura a efectuat un control pe marginea unor cauze penale legate de corupție. Am stabilit că, în anumite dosare, aceeași persoană a transmis mită mai multor presupuși vinovați. E un fel de provocator. Noi l-am numit provocator", a explicat Viorel Radețchi.

De cealaltă parte, reprezentanții Centrului Anticorupție promit că vor veni cu un răspuns bine argumentat săptămîna viitoare, atunci cînd va avea loc ședința de totalizare a CCCEC. „Ar fi fost corect și cel puțin colegial ca la această ședință a Procuraturii să fie invitat cel puțin un reprezentant al centrului care ar fi dat o replică. Sigur vom veni cu un răspuns la aceste acuzații nefondate", a spus Angela Starinschi, purtător de cuvînt la CCCEC.

Detalii relative din activitatea Procuraturii Anticorupție

Așadar, în 12 luni ale anului 2010, pe adresa Procuraturii Anticorupție au parvenit 517 sesizări privind comiterea infracțiunilor, comparativ cu perioada analogică a anului 2009, cînd au fost înregistrate 465 sesizări cu privire la infracțiuni, ceea ce reprezintă o creștere aproximativ cu 5,3 %. Soluțiile dispuse în rezultatul examinării acestor sesizări sînt reflectate în diagrama ce urmează:

Totodată, în perioada vizată din numărul total al cauzelor penale aflate în gestiunea procurorilor, 103 cauze au fost expediate în instanța de judecată.

Divizînd cauzele penale care au fost trimise în judecată cu rechizitoriu, se constată că cele mai multe se referă la cauzele de corupție și cele conexe corupției -- circumstanțe relatate mai amănunțit în tabelul de mai jos:

Categorii de infracțiuni	Cauze penale trimise în judecată	
	12 luni 2009	12 luni 2010
infracțiuni de corupere	39	35
abuz de putere sau de serviciu	10	10
depășire a atribuțiilor de serviciu	12	2
alte categorii	79	56
Total	140	103

De asemenea, a crescut cu 373 (de la 2427 în anul 2009 la 2800 cauze în anul 2010) sau cu 15,37% numărul cauzelor penale aflate în gestiunea CCCEC pe care procurorii au condus urmărirea penală. Numărul de dosare finisate a crescut de la 686 (anul 2009) la 821 cauze în 12 luni ale lui 2010.

Din cauzele penale pe care urmărirea penală a fost exercitată și condusă de Procuratura Anticorupție și expediate în judecată, după criteriul subiectului infracțiunii avem:

- 37 colaboratori de poliție;
- 19 colaboratori ai Serviciului Vamal;
- 9 primari;
- 4 secretari ai consiliului local;
- 5 funcționari din cadrul primăriei;
- 1 consilier local;
- 4 avocați;
- 2 inspectori ai structurilor Ministerului Tehnologii Informaționale;
- 1 prodecan;
- 7 directori ai instituțiilor superioare, medii și preșcolare;
- 9 profesori, specialiști, laboranți;
- 2 notari;
- 2 inspectori din cadrul oficiului stării civile;
- 2 executori judecătorești;
- 1 șefa de cancelarie din cadrul judecătoriei;
- 1 referent din cadrul CSJ;
- 6 medici;
- 1 director al ÎS din silvicultură;
- 1 inspector șef al Inspectoratului Ecologic;
- 1 ex președinte de bancă;
- 3 directori ai întreprinderilor de stat și alte categorii de subiecți.

Pe parcursul anului 2010 au fost soluționate 89 sesizări de către Procuratura Anticorupție și 57 de către CCCEC privind infracțiuni comise de către colaboratorii de poliție. Din acestea, în 49 și, respectiv, 32 de cazuri a fost pornită urmărirea penală. Totodată, în instanța de judecată Procuratura Anticorupție a expediat pentru examinare în fond 36 de cauze penale în privința colaboratorilor de poliție, inclusiv în 15 cauze urmărirea penală fiind exercitată nemijlocit de către procurori.

În anul 2010, Procuratura Anticorupție a efectuat 100 de controale pentru a identifica în anumite sectoare disfuncții ce constituie factori de risc față de corupție, cu reacționarea în conformitate cu atribuțiile procurorilor împotriva actelor ilegale.

Urmare acestei activități au fost: pornite 12 cauze penale; înaintate: 66 sesizări privind lichidarea derogărilor de lege și 26 recursuri.

Cor. DREPTUL

Deputații și judecătorii moldoveni pot fi lipsiți de imunitate

Deputații moldoveni pot renunța la imunitate și îi pot lipsi de aceasta și pe judecători. Actuala Constituție a Republicii Moldova va fi schimbată, iar crimele regimului comunist totalitar vor fi condamnate. Sînt doar cîteva dintre obiectivele pe care și le propune, aproape în șoaptă, noua guvernare liberal-democrată de la Chișinău.

Vineri este ultima zi cînd premierul desemnat al Republicii Moldova, Vlad Filat, trebuie să prezinte Parlamentului componența nominală și programul de activitate al viitorului Guvern. Negociatorii din partea celor trei componente ale coaliției de guvernare susțin că în principiu divergențele asupra conținutului programului de guvernare au fost depășite, dar au rămas anumite nuanțe care trebuie clarificate. Acestea vizează în primul rînd angajamentul efectuării unei ample reforme constituționale și condamnarea comunismului.

Limba de stat

Toate cele trei componente ale coaliției de guvernare (PLDM, PD și PL) acceptă ideea modificării radicale sau chiar a schimbării actualei Constituții, dar privesc diferit chestiunile sensibile reglementate de Legea Supremă, cum ar fi limba de stat și statutul de neutralitate. Partidul Liberal insistă ca „limba moldovenească" să dispară din Constituție, în timp ce Partidul Democrat pledează pentru o Constituție care să fie acceptată de întreg poporul. Prim-vicepreședintele Partidului Liberal Democrat, Mihai Godea, consideră că asupra chestiunii lingvistice se poate ajunge la un consens.

Mihai Godea: „Pentru noi este important să eliminăm anumite dezechilibre care țin de atribuțiile puterilor în stat. Mă refer în primul rînd la competențele pe care le are instituția prezidențială în raport cu Parlamentul și cu alte instituții".

Condamanarea comunismului

Un alt subiect asupra căruia în alianță nu s-a ajuns încă la o înțelegere este condamnarea comunismului. Toate cele trei partide din alianță acceptă ideea condamnării crimelor staliniste, dar se pare că nu există un consens în ceea ce privește interzicerea simbolicii comuniste – secera și ciocanul (simbol utilizat în prezent de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova).

Deputații liberali, autorii inițiativei de condamnare a comunismului, nu sînt foarte vehemenți în privința interzicerii simbolicii comuniste. Pentru a se ajunge la un consens în alianță, ei ar fi de acord ca măcar crimele staliniste să fie condamnate oficial.

Prim-vicepreședintele PL, Anatol Șalaru: „Scopul nostru nu este să condamnăm Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, ci crimele acelui regim totalitarist. Condamnarea crimelor este foarte importantă și, dacă va fi sau nu interzis simbolul secera și ciocanul – aceasta nu contează atît de mult. Contează ca noi să luăm atitudine față de acele crime".

Analiștii politici susțin că declarațiile prudente ale fruntașilor din coaliția de guvernare, legate de chestiunile sensibile, sînt de înțeles în condițiile în care actuala guvernare liberal-democrată trebuie să dobîndească cel puțin două voturi ale comuniștilor ca să poată alege șeful statului în Parlament, cu 61 de voturi.

Angajamente clare

Premierul desemnat, Vlad Filat, a dat asigurări că programul de activitate al viitorului Guvern va conține angajamente foarte clare în ceea ce privește reformarea justiției și procuraturii, iar sarcina guvernării va fi să reanimeze instituțiile care asigură funcționarea statului de drept.

Vlad Filat: „Programul de guvernare va fi cel pe care îl voi prezenta, nu propuneri luate în parte".

Proiectul programului de guvernare ce urmează a fi aprobat vineri de către Parlamentul de la Chișinău prevede, între altele, lipsirea de imunitate a deputaților și judecătorilor, așa încît aceștia să poată fi trași la răspundere ca simpli cetățeni dacă vor încălca legea.

Cei care refuză pașapoartele biometrice, din motive de conștiință, vor obține acte de identitate fără IDNP

Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor a dat asigurări că actul de identitate provizoriu (fără IDNP și fără date biometrice suplimentare) va fi eliberat în continuare, la solicitarea persoanelor care invocă motive religioase sau de conștiință.

Ministerul atenționează, însă, că nici o țară din lume nu va permite intrarea pe teritoriul său a unei persoane cu act de identitate fără IDNP, pe motiv că nu ar recunoaște un document ce nu corespunde standardelor internaționale, prevăzute de instrucțiunile ICAO, la care Republica Moldova este parte. În toate statele lumii instituțiile religioase s-au conformat cerințelor legale stabilite.

Pașaportul cu date biometrice conține un cip electronic cu date ale posesorului și anume: fotografia digitală, amprentele digitale, numele, prenumele, patronimicul, data nașterii, numărul pașaportului, data eliberării și data expirării termenului de valabilitate al acestuia, semnătura posesorului documentului.

Cetățenii care dețin pașapoarte non-biometrice cu termen de valabilitate neexpirat nu sînt obligați să-și perfecționeze pașaport biometric. Pașapoartele non-biometrice eliberate pînă la 31 decembrie 2010 rămîn în circulație pînă la expirarea termenului de valabilitate.

În primele zile ale anului curent au fost depuse 3827 de cereri pentru obținerea pașaportului cu date biometrice. Costul pentru perfectarea acestuia este de 850 de lei pentru 30 zile.

Șoferii vor plăti cu 10% mai mult pentru Cartea Verde

Șoferii vor plăti pentru Cartea Verde cu cel puțin zece la sută mai mult, începînd cu săptămîna viitoare. Este vorba despre asigurarea obligatorie cumpărată de moldoveni, atunci cînd pleacă peste hotare cu autoturismul propriu.

Majorarea se va produce în urma unor înțelegeri la care au ajuns asiguratorii cu brokerii. Ultimii intenționează să anuleze reducerile, pe care le ofereau pînă în prezent, a declarat Veaceslav Cernica, unul dintre brokerii de asigurări.

Precizăm că acum, Cartea Verde pentru țările Europene este vîndută cu o reducere de 15 la sută, în timp ce rabatul pentru Ucraina și Belarus este de 10 procente. Astfel, asigurarea auto obligatorie pentru UE, de exemplu, va costa aproape 500 de euro pe an, în loc de 427 cît se plătește acum.

Agenții economici care nu vor micșora prețurile la medicamente după data de 17 ianuarie curent vor fi sancționați

Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției nu va lua nici o măsură pînă la data de 17 ianuarie 2011 în cazul farmaciilor care nu au micșorat prețul la medicamente. După această dată, însă, CCCEC va efectua mai multe controale, iar acei agenți economici care nu se vor conforma vor fi sancționați contravențional.

Potrivit ofițerului de presă al CCCEC, Angela Starinschi centrul monitorizează cum în farmacii se diminuează aceste prețuri, dar nu poate să aplice sancțiuni pentru că a fost anunțat acest moratoriu pînă la 17 ianuarie și pentru că nu a fost încă completat Catalogul Național de reglemntare al prețurilor.

„Atîta timp cît în Catalogul Național nu sînt incluse aproape jumătate din pozițiile de medicamente existente pe piața Republicii Moldova, nu este nici rezonabil și este absolut ineficient să faci oarecare controale ale prețurilor la medicamente în farmacii. S-a dat un termen ca oamenii să se conformeze la prețurile din catalog. Atunci cînd ai catalogul completat, poți să verifici cum au fost respectate prețurile”, a specificat ofițerul de presă al CCCEC.

Starinschi afirmă că după data de 17 ianuarie agenții economici care nu vor respecta decizia Guvernului de a micșora prețurile la medicamente vor fi sancționați. „Sînt diferite sancțiuni contravenționale de la 20 pînă la 50 de unități convenționale, adică pînă la o mie de lei, dar în unele cazuri, cînd vor fi sesizate încălcări mai grave s-ar putea ca unii agenți economici să rămînă și fără licență de activitate”, a specificat sursa citată.

Ofițerul de presă al CCCEC a menționat că, farmaciile de la sate care sînt predispuse riscului de a falimenta odată cu micșorarea prețurilor la medicamente, nu vor avea nici un fel de privilegii. „Aceasta este problema lor. Centrul va verifica adaosul comercial care este aplicat la aceste produse medicamentoase și va supraveghea cum este respectată hotărîrea de Guvern”, a precizat Angela Starinschi.

În Republica Moldova există peste 900 de farmacii, dintre care 240 se află în localitățile rurale.

Moldovenii sînt mai atenți cum cheltuie banii în 2011

În timp ce unii mai profită de sărbători pentru ca să se destindă și să petreacă timpul alături de cei dragi, alții și-ar dori ca acestea să mai dureze, ca să mai facă un ban. De la jucării și luminițe pentru bradul de sărbătoare, la mănuși, fulare sau cosmetice, toate s-au vîndut ca pîinea caldă pînă după Crăciunul pe stil vechi.

La iarmarocul de Crăciun, inaugurat încă la început de decembrie în centrul Chișinăului, în preajma Arcului de Triumf, vînzătorii nu se grăbesc să-și strîngă corturile - nici nu știi cum mai apare vreun cumpărător întîrziat, pentru care anul începe abia la Sfîntul Vasile. Totuși, majoritatea comercianților, reprezentînd circa 70 de agenți economici din toată republica, se plîng că nu prea au venituri, iar din cauza vremii posomorîte sau, poate, a vîntului care le cam șuieră prin buzunare -- oamenii nu s-au prea grăbit să facă multe cumpărături în acest an.

„Dacă, zilele trecute, făceam și cîte 1200 de lei pe zi, astăzi nu am vîndut nici de 100 de lei”, ne-a spus Anatol, care vinde cărți pentru copii. La corturile cu jucării însă, deși prețurile oscilează între 10 și 600 de lei, vînzătorii nu au dus lipsă de clienți. „Cumpărători au fost diferiți -- și din acei pretențioși, care au venit doar să se uite, dar și din acei pentru care prețul nu contează. Majoritatea erau în căutarea jucăriilor solicitate de către odraslele lor, unele chiar foarte sofisticate. Și părinții nu le refuză copiilor plăcerea de a avea o jucărie nouă. Dar, de duminică, numărul cumpărătorilor a scăzut foarte mult. Mulți vin doar ca să ne enerveze cu întrebări de tot soiul. Unii, pur și simplu, își bat joc. Seara vin studenți în parc și, pentru a se distra, mai fac glume pe seama noastră...”, ne-a spus supărată vînzătoarea Natalia.

PARLAMENTUL A APROBAT COMPONENȚA NOMINALĂ A COMISIILOR PERMANENTE

Parlamentul a aprobat în ședința de miercuri componența nominală a celor 10 comisii permanente, precum și conducerea fiecărei dintre ele.

Astfel, fracțiunii Partidului Comuniștilor i-a revenit conducerea a patru comisii: agricultură și industrie alimentară în frunte cu deputatul Gheorghe Popa; administrație (Mihail Șleahtițchi) și protecție socială, sănătate și familie (Vladimir Hotineanu).

Conducerea a două comisii a revenit fracțiunii democraților: Comisia securitate națională, apărare și ordine publică (Alexandru Stoianoglo) și Comisia politică externă și integrare europeană (Igor Corman).

publică și dezvoltare regională în frunte cu Eduard Mușuc; drepturile omului și relații interetnice în frunte cu Vadim Mișin; precum și Comisia mediu și schimbări climatice în frunte cu Violeta Ivanov.

Lidera fracțiunii comuniștilor, Maria Postoico, s-a arătat nemulțumită de distribuția conducerii comisiilor, susținînd că cele care au revenit PCRM-ului „nu sînt atît de importante pentru țară”.

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat a devenit responsabilă pentru conducerea a trei comisii: economie, buget și finanțe (Veaceslav Ioniță), cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Chiar dacă alianța de guvernare nu a oferit liberalilor conducerea vreunei instituții de drept, în schimb fracțiunea Partidului Liberal a obținut conducerea Comisiei Juridică, Numiri și Imunități în frunte -- deputatul Victor Popa.

De asemenea, Comisia economie, buget și finanțe a fost suplimentată cu un membru, ajungînd la 13, iar Comisia agricultură și industrie alimentară a fost lipsită de un membru din cei 10.

Toți deputații sînt obligați prin lege să participe la lucrările comisiilor permanente, care sînt responsabile pentru examinarea și avizarea proiectelor de lege.

Prețul poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală ar putea fi majorat

Polițele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2011 vor fi vîndute la prețurile din anul 2010, pînă nu va fi aprobat Bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru anul 2011. Un anunț în acest sens a fost făcut de către președintele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Mircea Buga.

COMPANIA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI ÎN MEDICINĂ

POLIȚĂ

de asigurare obligatorie de asistență medicală

Potrivit lui Buga, atît prețul la polițele de asigurare, pachetele unice, cît și beneficiarii rămîn aceleași ca și în 2010, pînă nu va fi adoptat Bugetul de stat pentru 2011. Președintele CNAM nu exclude că acestea pot fi modficate odată cu aprobarea bugetului pentru anul curent.

„Pentru moment sînt valabile prețurile la asigurare obligatorie din anul 2010. Astfel, pînă nu va fi aprobat noul buget nu putem să ne pronunțăm asupra noului preț. După aprobarea bugetului, tot ce e posibil ca acesta să fie majorat”, a declarat Buga.

Astfel, pînă la data intrării în vigoare a Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2011, la achitarea primelor de asigurare în sumă fixă va fi aplicat pentru categoriile de plătitori tariful de 2478 de lei. Totodată, cota de impozitare pentru salariați rămîne de 7 la sută, dintre care 3,5% sînt plătite de angajatori, iar celelalte 3,5 la sută de către benificiarul de poliță.

De 75% reducere din mărimea primei beneficiază proprietarii de terenuri cu destinație agricolă, cu excepția grădinilor și loturilor pentru legumicultură, și se va achita prima în mărime de 619,50 lei. De asemenea de 50% reducere din costul primei beneficiază fondatorii de întreprinderi individuale. Categoriile menționate vor achita prima în mărime de 1 239,00 lei.

Polițele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2011 pot fi procurate cu reduceri și în acest an pînă la 31 martie, dacă în acest răstimp nu va fi aprobat bugetul pentru 2011.

„Reducerile se păstrează pentru toate categoriile care au fost indicate și în Legea bugetului pentru anul 2010 pînă la 31 martie, sau pînă la intrarea în vigoare a noii legi. Dacă legea intră în vigoiare mai înainte, respectiv reducerile vor fi aplicate pînă la 31 martie”, a subliniat președintele CNAM.

În context, Mircea Buga a mai precizat că pachetul unic de servicii medicale este în legătură directă cu mijloacele financiare, de aceea pînă la moment acesta rămîne neschimbat față de cel din 2010, care include peste 50 de servicii. „Dacă în urma aprobării bugetului pentru 2011 va crește prețul la polițele de asigurare atunci va crește și numărul de servicii incluse în pachetul contractat de către Companie”, a menționat președintele CNAM.

Persoanele care beneficiază de 50% reducere vor achita prima și vor obține polița de asigurare obligatorie de asistență medicală la oficiile poștale la prezentarea buletinului de identitate, iar celelalte categorii de persoane – la agențiile teritoriale ale CNAM.

Legea cu privire la Guvern, modificată în Parlament

Parlamentul a adoptat miercuri, 12 ianuarie, modificarea Legii cu privire la Guvern. Potrivit membrilor alianței, scopul acestor modiciări constituie consolidarea funcționalității Guvernului. Conform proiectului de modificare a legii respective, ordinea de zi a ședințelor Guvernului va fi aprobată la propunerea prezidiului. Deciziile în acest prezidiu vor fi luate prin consens. În cazul lipsei unuia dintre membrii prezidiului vor fi delegați, cu drepturi depline, alți membri ai Executivului.

Modificările propuse, însă au fost dur criticate de deputații comuniști care îl consideră unul neeficient. „Formarea prezidiului Guvernului reprezintă un vot de neîncredere al alianței în viitorul premier, iar actul de guvernare în astfel de condiții va fi unul neeficient”, a declarat deputatul comunist Igor Dodon. De asemenea, comuniștii au menționat că ar fi logic ca în prezidiul Guvernului să fie prezent ministrul Justiției, pentru a se exclude corupția la nivel de Guvern.

Premierul Vlad Filat a menționat că funcțiile prezidiului sînt unele de a ajuta în activitățile Guvernului, iar hotărîrile și ordonanțele vor fi aprobate nu cu majoritatea celor prezenți în sală, ci cu majoritatea membrilor numiți ai Guvernului. În acest prezidiu vor fi prezenți prim-ministrul și viceminiștrii.

Anul economic 2011 va fi unul dur, dar care poate fi gestionat prin reforme inteligente

Chiar dacă în 2010 economia a înregistrat o ușoară și imprevizibilă revenire, spre regret ea nu este însoțită de o promovare autentică a reformelor structurale care ar permite încurajarea mediului de afaceri. Climatul neprietenos și incert în care își desfășoară activitatea agenții economici generează impedimente în ceea ce privește direcționarea economiei naționale din una bazată pe consum în una orientată pe investiții și exporturi.

Astfel, anul 2011 va fi un an destul de dur, marcat de lupta pentru supraviețuire a sectorului real al economiei, care se confruntă și cu bariere instituționale. Însă, prin politici publice inteligente și accelerarea vitezei de derulare a reformelor structurale, fragila relansare economică din 2010 se poate fortifica în 2011. Este foarte important ca banii din buget să fie alocați pentru investiții efective, și nu statistice. Investițiile nu trebuie să fie sacrificate sub nici o formă pentru a plăti pensiile și salariile.

Prin urmare, toate acestea constituie motivații reale pentru care partidele care au acces în Parlament trebuie să evite apariția unui alt blocaj politic, care ar compromite traiectoria ascendentă pe care a început a se poziționa Republica Moldova.

Acestea sînt unele din principalele concluzii ale celei mai recente ediții a „Monitorului Economic: analize și prognoze trimestriale", prezentate recent de către experții IDIS „Viitorul".

În ceea ce privește domeniul *politic*, experții sînt de părere că alegerile din 28 noiembrie 2010 au confirmat tendința de echilibru politic. Cu toate acestea, se pare că acest echilibru este mai fragil ca niciodată, existînd pericolul perpetuării crizei politice, consideră Cornel Ciurea, politolog. Specialistul este de părere că nu este exclus ca la un moment dat opțiunile geopolitice ale Rusiei și ale Occidentului să conveargă spre Alianța pentru Integrare Europeană II: „Rușii ar avea pîrghiile de control prin anumiți politicieni din cadrul PDM, iar Occidentul ar dispune de un pachet de control prin Filat și Ghimpu. Din această cauză, AIE II reprezintă răul cel mai mic pentru toți jucătorii politici".

Dificultățile înregistrate anul precedent în domeniul *agriculturii* au fost generate în special de turbulențele din comerțul cu Federația Rusă, declinul pronunțat înregistrat în sectorul viticol, dar și tergiversarea reformării sistemului de subvenționare în agricultură. Mai mult, anul 2010 la acest capitol a culminat pentru agricultori cu prețuri înalte de comercializare și achiziții, constată expertul economic Viorel Chivriga.

Pentru 2011, economistul anticipează o stabilizare a prețurilor sub nivelul celor înregistrare în 2008, depășindu-se astfel declinul din 2009. Însă, va persista pericolul unor perturbații pe piața internă de produse agroalimentare: „Originea acestora ar putea fi preluarea tensiunilor de pe piețele agroalimentare internaționale și deficitul acut al unor produse agricole. Deficitul este legat de reducerea suprafețelor unor culturi agricole, din cauza că mulți agricultori au întîrziat cu semănatul. Totodată, suprafața terenurilor prelucrate este cu 20% mai mică în comparație cu 2009 ".

Deși economia națională dă semne de revenire lentă, dar constantă aceasta nu pare să-i mulțumească pe cei care activează în sfera *businessului,* afirmă economistul Alexandru Fala.

„Caracterul lent al reformelor nu a contribuit substanțial la ameliorarea climatului de afaceri. Deosebit de împovărătoare pentru activitatea sectorului de business rămîn aspectele ce țin de: primirea licențelor pentru construcții, desfășurarea operațiunilor de export-import și protecția investitorilor", a subliniat expertul. Un impediment serios pe calea reformării Republicii Moldova este calitatea funcționalității instituțiilor, și anume birocrația și corupția.

În 2011, *comerțul internațional* al RM va crește cu 20%, exporturile cu 18,2, importurile cu 20,7%, estimează expertul economic de la IDIS „Viitorul", Viorel Chivriga.

Pentru exportatorii din Moldova, eventualitatea semnării unui Acord de liber schimb cu UE va însemna deschiderea unei piețe vaste, dar și concurență dură, susține economistul. Pentru a face față exigențelor, în special pe conformarea cu cerințele de calitate și de securitate alimentară, autoritățile moldovene trebuie să accelereze eforturile de ajustare la standardele europene: „Sînt iminente o serie de măsuri care vor contribui la consolidarea capacităților administrative a instituțiilor de stat. Printre acestea, se numără: asigurarea accesului bunurilor pe piață, îmbunătățirea statisticilor comerciale, eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului, aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare, asigurarea dreptului proprietății intelectuale și optimizarea procedurilor de achiziții publice".

În domeniul *pieței monetare* pentru 2011, economista Corina Gaibu recomandă menținerea stabilității cursului valutar: „E nevoie de a susține o tendință ușoară de depreciere a valutei naționale pentru stimularea exporturilor, care de altfel pe termen lung vor asigura substituirea remitențelor în termeni de influx de valută și va asigura stabilitatea macroeconomică a țării, fiind o sursă durabilă de creștere economică". Astfel, o depreciere de 1-1,5% ar fi rezonabilă și ar stimula economia națională, plasînd cursul mediu anual pentru 2011 la o valoare de 12,5-12,6 MDL/USD.

Totodată, în ceea ce privește *finanțele publice*, economistul Viorel Dandara susține că adoptarea bugetului de stat pe anul curent trebuie să fie prioritatea nr. 1 a guvernării. „Deși cei de la Ministerul Finanțelor afirmă că acest lucru nu va afecta finanțarea cheltuielilor publice pentru primele luni ale anului 2011, reprezentanții administrației publice locale nu cunosc mărimea transferurilor care vor fi oferite de la bugetul de stat pentru anul viitor. De asemenea, instituțiile bugetare rămîn la devizul de cheltuieli al anului 2010, care evident că nu ține cont de majorarea prețurilor curente în perioada gestionară", a mai adăugat V. Dandara.

Deficitul de casă al bugetului de stat pentru anul 2011 se estimează la 2,3 miliarde de lei. Astfel, 65% din deficitul bugetar urmează a fi acoperit din împrumuturi externe, ceea ce diminuează eficiența utilizării acestor bani și majorează nivelul de îndatorare a Republicii Moldova.

Cursul valutar este unicul factor de natură monetară de influență a *prețurilor* în Moldova, constată economista Corina Gaibu: „Banca Națională a Moldovei nu se mai implică atît de mult ca înainte în colectarea lichidităților de pe piață. Această abordare este salutabilă și benefică pentru politica macroeconomică a țării". Astfel, avînd o prognoză corectă a corelației curs valutar-inflație și eliminînd influențele, Gaibu a estimat o rată de 7,8% a inflației pentru 2010. Pentru 2011, creșterea prețurilor va atinge o valoare de 8,4%.

Populația dependentă de resursele din exterior este dublu taxată în cazul scumpirii bunurilor și serviciilor care sînt afectate de valuta străină, pe fundalul aprecierii valutei naționale: „BNM și Guvernul trebuie să găsească un compromis bine echilibrat pentru a balansa puterea de cumpărare a celor care au venituri în lei cu a celor care obțin venituri din remitențe valutare, aceștia fiind și din păturile sociale mai vulnerabile", sugerează Corina Gaibu.

La capitolul *piața muncii*, populația economic activă a fost în scădere în 2010, notează economistul Ion Mișcișin, iar șomajul în descreștere ușoară, ceea ce se explică prin așteptările pozitive ale angajatorilor asupra evoluției economiei, așteptări reflectate în angajarea noilor lucrători. Pentru 2011, Mișcișin prognozează o rată a șomajului de 5,9%.

Deși economia mondială este pe calea relansării, vulnerabilitatea țărilor se menține la un nivel destul de ridicat. În acest context, toate statele au adoptat măsuri mai puțin populare, dar care au toate șansele să își demonstreze eficiența.

Din anul 2004, Monitorul Economic produce cu regularitate predicții economice, analize de impact, constituind o platformă de reflecție. Caracterul aplicat al analizelor și recomandărilor de politici, făcute de experții IDIS „Viitorul", ajută la o mai bună înțelegere asupra tranziției din Republica Moldova

Cor. DREPTUL

Prognoză ANOFM: reducerea șomajului în 2011

Agenții economici vor încerca să reactiveze posturile conservate din cauza crizei.

O prognoză de la început de an a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă prezice o scădere a numărului de șomeri în 2011. Previziunea se bazează pe disponibilitatea mai multor agenți economici care au fost chestionați să deschidă în acest an noi locuri de muncă. Experții spun însă că situația pe piața muncii nu se va schimba prea mult și rata șomajului va rămîne în continuare ridicată.

Un număr total de peste 10 000 de locuri noi de muncă ar fi dispuși să deschidă pe parcursul acestui an agenții economici, dacă își vor păstra starea de spirit, înregistrată de autorii studiului. Prognozele arată că numărul șomerilor s-ar putea micșora și datorită investițiilor așteptate în infrastructură.

Iată ce spune Ștefan Calancea, prim-vicedirectorul ANOFM, unul din autorii studiului estimativ: „Relatări optimiste precum că Banca Mondială, Banca Europeană, Comisia Europeană etc., adică donatorii externi, vor face investiții în RM și în primul rînd în spațiul rural ne dau speranțe că numărul angajaților în spațiul rural va crește și bineînțeles că în mare majoritate din rîndul șomerilor."

Autorii se feresc să opereze cu cifre exacte, dar sînt dispuși să prognozeze o tendință suficient de optimistă. Unii experți tratează cu prudență posibilitățile agenților economici. „Se va acorda atenție mai mare anume parcurilor industriale în curînd, și respectiv pe baza investițiilor capitalului străin posibil să fie create mai multe locuri de muncă", este de părere Viorica Antonov de la IDIS Viitorul.

Expertul crede că agenții economici își supraestimează posibilitățile cînd declară că sînt pregătiți să deschidă noi locuri de muncă: „E foarte complicat să creezi noi locuri de muncă pe propriul capital intern. Vă dați seama, ca să deschizi un loc de muncă cum am spus, este nevoie de un volum de producție. Pentru că nu poți deschide un loc de muncă și să nu ai cu ce plăti omul. Asta este un surplus de cheltuieli, și o întreprindere cît de mică ar fi, dacă angajează trei-cinci persoane, ea trebuie să plătească salariu pentru cinci persoane, respectiv volumul producției trebuie să depășească salariul, plus impozitele, plus încă venitul propriu."

Ca să deschidă un loc de muncă directorul general al fabricii de marochinărie „Artima", Alexandra Can are nevoie de aproximativ 10 000 de euro, bani ce ar acoperi costul utilajului și jumătate de an de instruire a noului angajat. Investiții pe care nu are cum să le suporte. Alexandra Can crede că mai degrabă agenții economici vor renunța la unele locuri de muncă neprofitabile ca să creeze altele în schimb ori vor încerca să reactiveze posturile conservate din cauza crizei.

„Eu v-aș întreba pe dumneavoastră, întreprinderea pe care o conduc eu, a avut peste 700 de oameni, 4 ani în urmă. Astăzi sînt în jur de 300. Spuneți-mi, dacă eu mai angajez 350 de oameni cum o să tratați această problemă? Sînt create noi locuri de muncă sau sînt ocupate locurile existente. Eu nu voi crea locuri noi, eu le am. Și așa le au foarte mulți. În astfel de situație sînt și fabricile de conserve și fabricile de vinuri. Vor face investiții pentru acele locuri care n-au funcționat mult timp," a subliniat Alexandra Can.

Mulți patroni de întreprinderi se plîng că au locuri de muncă neocupate, dar nu au cum să facă angajări pentru că e nevoie de instruirea noilor angajați. Dacă statul și-ar asuma această povară numărul de șomeri s-ar micșora simțitor pînă să fie deschise promisele noi locuri de muncă.

• La solicitarea cititorilor

Protecţia drepturilor şi intereselor legitime ale copiilor rămaşi fără ocrotire părintească

Conform Capitolului 17 din Codul familiei apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copiilor se pune pe seama autorităţii tutelare în cazurile de deces al părinţilor, de decădere a lor din drepturile părinteşti, de abandon, de declarare a părinţilor ca fiind incapabili, de boală sau absenţă îndelungată, de eschivare de la educaţia copiilor, de la apărarea drepturilor şi intereselor lor legitime, inclusiv în cazul refuzului părinţilor de a-şi lua copiii din instituţiile educative, curative sau din alte instituţii în care se află aceştia, precum şi în alte cazuri de lipsă a grijii părinteşti.

Autorităţile tutelare depistează copiii rămaşi fără ocrotire părintească, ţin evidenţa acestora şi, în fiecare caz aparte, în dependenţă de circumstanţele concrete în urma cărora copiii au rămas fără ocrotire părintească, aleg forma adecvată de protecţie a copiilor, asigurînd controlul sistematic asupra condiţiilor de întreţinere, educaţie şi instruire a acestora. Organelor, altele decît autorităţile tutelare, persoanelor fizice şi juridice le este interzisă activitatea de alegere a formelor de protecţie a copiilor rămaşi fără ocrotire părintească. Autoritatea tutelară trebuie să i-a toate măsurile necesare pentru depistarea timpurie a situaţiilor de risc care pot determina separarea copiilor de părinţi. Autoritatea tutelară organizează funcţionarea serviciilor de menţinere, refacere şi dezvoltare a capacităţii copiilor şi a părinţilor de a depăşi situaţiile care ar putea determina separarea copiilor de părinţi. Autoritatea tutelară ţine evidenţa copiilor şi a familiilor care se află în situaţii de risc, monitorizează şi evaluează, după caz, dar nu mai rar decît o dată în 6 luni, situaţia lor.

Autorităţi tutelare sînt:

a) autoritatea centrală pentru protecţia copilului;

b) organele executive ale autorităţilor administraţiei publice locale din unităţile administrativ-teritoriale de nivelul II;

c) autorităţile deliberative din unităţile administrativ-teritoriale de nivelul I. Exercitarea funcţiilor de autoritate tutelară se pune pe seama:

a) secţiilor raionale asistenţă socială şi protecţie a familiei, Direcţiei pentru ocrotirea şi protecţia minorilor din municipiul Chişinău - în unităţile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea;

b) primarilor satelor (comunelor), oraşelor (municipiilor), Secţiei asistenţă socială şi protecţie a familiei din municipiul Bălţi - în unităţile administrativ-teritoriale de nivelul întîi.

Persoanele cu funcţii de răspundere din instituţiile de instruire, curative, de asistenţă socială şi din altele similare, precum şi alte persoane care deţin informaţii despre copiii menţionaţi mai sus care au nevoie de îngrijire sînt obligate să comunice, în termen de 3 zile, autorităţii tutelare de la locul aflării copiilor. Autoritatea tutelară care a fost informată despre copilul rămas fără ocrotire părintească este obligată, în termen de 3 zile, să efectueze un control al condiţiilor de trai ale copilului şi, dacă se confirmă lipsa îngrijirii din partea părinţilor, să emită o decizie privind luarea copilului la evidenţă, asigurînd apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime printr-un plasament provizoriu, admis de lege, pînă la determinarea, în modul prevăzut de Codul familiei, a formei de protecţie adecvate. În termen de 10 zile din momentul luării la evidenţă a copilului rămas fără ocrotire părintească, autoritatea tutelară este obligată să comunice informaţia respectivă autorităţii centrale pentru protecţia copilului. Activitatea autorităţilor tutelare şi a autorităţii centrale pentru protecţia copilului privind depistarea, evidenţa şi alegerea formei de protecţie a copiilor rămaşi fără ocrotire părintească este reglementată de Codul familiei şi de alte acte normative.

Autoritatea tutelară asigură menţinerea sau reintegrarea copilului rămas fără ocrotire părintească:

a) în familia biologică – familie în care s-a născut;

b) în familia extinsă – rudele lui de pînă la gradul IV inclusiv (în cazul cînd nu este posibil plasamentul în familia biologică).

În cazul imposibilităţii de aplicare a măsurilor menţionate, copilul rămas fără ocrotire părintească va beneficia de următoarele forme de protecţie, acordîndu-se prioritate formelor de protecţie de tip familial faţă de cele rezidenţiale:

a) adopţia;

b) tutela (curatela);

c) asistenţa parentală profesionistă;

d) plasamentul în casa de copii de tip familial;

e) plasamentul în instituţia rezidenţială de orice tip;

f) alte forme de protecţie, în condiţiile legii.

La alegerea formei de protecţie se va lua în considerare cu prioritate interesul superior al copilului, de asemenea, se va ţine cont în mod obligatoriu de provenienţa etnică, de apartenenţa la o anumită cultură, de religia, limba, starea de sănătate şi dezvoltarea copilului în vederea creării unor condiţii de viaţă care să asigure continuitatea în educaţia lui. Autoritatea tutelară monitorizează şi evaluează, nu mai rar decît o dată în 6 luni, situaţia copilului rămas fără ocrotire părintească, căruia i s-a aplicat o formă de protecţie în condiţiile menţionate. Pînă la determinarea formei adecvate de protecţie a copilului rămas fără ocrotire părintească, responsabil de acesta este autoritatea tutelară.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Ce înseamnă termenul de şomaj tehnic.

Vasile CERNAT, mun. Chişinău

Conform articolului 80 din Codul muncii şomajul tehnic reprezintă imposibilitatea temporară a continuării activităţii de producţie de către unitate sau de către o subdiviziune interioară a acesteia pentru motive economice obiective. Durata şomajului tehnic nu poate depăşi 6 luni în decursul unui an calendaristic. Pe durata şomajului tehnic, salariaţii trebuie să se afle la dispoziţia angajatorului, acesta avînd oricînd posibilitatea să dispună reluarea activităţii. În perioada şomajului tehnic, salariaţii trebuie să beneficieze de o indemnizaţie ce nu poate fi mai mică de 75 la sută din salariul lor de bază, cu excepţia cazurilor de suspendare a contractului individual de muncă. Modul în care salariaţii îşi execută obligaţia de a se afla la dispoziţia angajatorului, precum şi mărimea concretă a indemnizaţiei de care beneficiază salariaţii în perioada şomajului tehnic, se stabilesc prin ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) angajatorului, de contractul colectiv de muncă şi de convenţiile colective.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(ianuarie 2011, nr. 1(356)

Fără preţuri în unităţi convenţionale

De la 1 ianuarie în Moldova se interzice indicarea preţurilor în unităţi convenţionale.

Potrivit hotărîrii de Guvern, costul mărfurilor trebuie să fie indicat doar în monedă naţională şi pentru o unitate de măsură a producţiei, de exemplu 1 kg, 1 litru, 1 metru pătrat.

Regulamentul privind procedura de indicare a preţurilor la mărfuri propuse în vînzare a fost elaborat cu scopul informării complete şi corecte a consumatorilor despre costul acestora - pentru apărarea drepturilor şi asigurarea intereselor economice ale populaţiei. În opinia Guvernului, indicarea preţurilor în lei va permite consumatorilor care nu cunosc cursul curent al valutelor să nu fie induşi în eroare.

De controlul respectării prevederilor regulamentului va fi responsabilă Agenţia pentru Protecţia Consumatorilor, care are dreptul să aplice amenzi pentru încălcarea regulilor.

La Chişinău va avea loc seminarul „INCOTERMS 2010”

La 2 februarie 2011, în cadrul expoziţiei naţionale „Fabricat în Moldova”, Camera de Comerţ şi Industrie (CCI) în parteneriat cu proiectul DIHK-CEFTA, va organiza seminarul „INCOTERMS şi contractele comerciale internaţionale: noutăţi şi tendinţe pentru 2011”. Seminarul va fi condus de experţi din Uniunea Europeană şi va avea loc la centrul expoziţional Moldexpo (mun. Chişinău, str. Ghioceilor 1) a anunţat recent Sergiu Harea, director al Departamentului Economie al CCI, în cadrul unei şedinţe ordinare.

Potrivit sursei citate, evenimentul este oportun pentru agenţii economici de la noi din ţară, or, începînd cu 1 ianuarie 2011, pe piaţa internaţională au intrat în vigoare noi reguli INCOTERMS (Termeni de Comerţ Internaţional).

INCOTERMS sînt reguli publicate de Camera Internaţională de Comerţ de la Paris (ICC) şi se referă la interpretarea uniformă a obligaţiilor vînzătorului şi cumpărătorului privind derularea contractului de vînzare internaţională referitor la livrarea mărfurilor, repartiţia cheltuielilor, transferul riscurilor şi formalităţile documentare privind trecerea mărfurilor de la vînzător la cumpărător.

Seminarul are obiectivul de a familiariza participanţii cu noutăţile în domeniu, a evidenţia problemele pe care le întîlnesc agenţii economici atunci cînd încheie contracte internaţionale şi modalităţile de soluţionare a acestora prin prisma regulilor INCOTERMS 2010.

„Regulile INCOTERMS au fost modificate cu scopul de a asigura o formulare mai exactă şi mai clară a termenilor respectivi, care să reflecte practicile comerciale moderne, iar cunoaşterea acestora permite evitarea conflictelor sau, cel puţin, înlăturarea neclarităţilor vizavi de interpretarea termenilor de comerţ în diferite ţări”, a precizat Sergiu Harea.

Pentru a susţine reprezentanţii mediului de afaceri din Moldova în vederea dezvoltării afacerilor şi intensificării comerţului internaţional, CCI invită să participe la lucrările seminarului experţi autohtoni şi de peste hotare.

Seminarul se va desfăşura în limbile română şi germană (cu traducere sincron). În cadrul lui pot participa: şefii departamentelor juridice ale companiilor, asociaţii de jurişti, consilieri pe probleme juridice, reprezentanţi ai firmelor juridice şi de consultanţă, specialişti în comerţ internaţional şi soluţionare a litigiilor, reprezentanţi ai companiilor exportatoare/importatoare.

Taxa de participare: 150 lei

Cererile de participare pot fi depuse pînă la 21 ianuarie 2011, la Camera de Comerţ şi Industrie.

Informaţii suplimentare:
tel: (22) 22 - 49 – 83
e-mail: pascal@chamber.md.
Serviciul de presă al CCI

Citaţii în judecată

Prin prezenta Curtea de Apel Economică vă comunică, că la 1 februarie 2011, ora 13.00, (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, sala nr. 1) se va examina cererea de apel depusă de Ursu Vasile, Savin Nicolae şi Constantinov Veaceslav, Raneta Filaret şi cererea de alăturare la apel a SRL „Lemidolcom" asupra hotărîrii Judecătoriei Economice de Circumscripţie din 11.01.2010 la acţiunea ÎCS „Fame CV Construction" SRL către SRL „Lemidolcom, SRL „Melconic", Raneta Filaret, Constantinov Veaceslav, Ursu Vasile şi Savin Vitalie privind considerarea nulităţii scrisorilor adresate SRL „Lemidolcom".

Părţile prezente să prezinte procura corespunzătoare şi referinţă potrivit atr.186 CPC al RM.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Preşedintele şedinţei de judecată Aureliu Colenco

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „LPT-Construcţii" SRL, pentru data de 18 ianuarie 2011, ora 11.45, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Energeconom".

Judecător N. Plugari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Dalvi&CO", pentru data de 27 ianuarie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Mold Trans Tur".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Liliana Andriaş

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Gherinjan", pentru data de 2 februarie 2011, ora 10.50, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de CD „Vladalina" SRL.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „VBI International", pentru data de 9 februarie 2011, ora 10.30, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Rumitox".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului APLP – 52/366, pentru data de 17 februarie 2011, ora 10.10, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SA „Termocom".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului APLP 52/434 COOP, pentru data de 25 ianuarie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SA „Termocom" privind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentanţilor: SRL „VV Leasing Grup" mun. Chişinău şi FPC „MGM" SRL, pentru data de 11 februarie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 224) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SA „Victoriabank" către SC „VV Leasing Grup" SRL privind transmiterea silită.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Gh. Muntean

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Adeliv-Lux", pentru data de 22 februarie 2011, ora 9.30, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Rumi-Bere" privind încasarea a 1993,66 lei.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Luxorex-Grup", pentru data de 23 februarie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SRL „Rumitox" privind încasarea sumei de 4049 lei 25 bani.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „SIMOL GRUP", pentru data de 7 februarie 2011, ora 10.20 la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 220), în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „BIROVITS" privind încasarea datoriei.

Judecător Aliona Roşca

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SC „LEOLEMNUS" SRL, pentru data de 4 martie 2011, ora 10.00 la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 220), în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎM „Elita-5-Altepi" privind încasarea datoriei, penalităţii şi dobînzii.

Judecător Aliona Roşca

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SC „Astroprint" SRL, cu sediul: mun. Chişinău, satul Ciorescu, str. Ciorescu nr. 1, pentru data de 10 martie 2011, ora 14.30, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît în cauza civiă intentată la cererea „Investprivatbank" SA privind încasarea datoriei.

Judecător Z. Talpalaru

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Curbanova Elmira Darsan, cu ultimul domiciliu cunoscut: Chişinău, str. Sfîntul Gheorghe nr.34, apt. 17, pentru data de 17 februarie 2011, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea „Easy Credit" privind încasarea datoriei.

Judecător V. Braşoveanu

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Tcaci Dumitru, domiciliat: Soroca, str. A. Lupan nr. 14, pentru data de 27 ianuarie 2011, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 24) în calitate de intervenient accesoriu la acţiunea intentată de Ghiorghiţa Vitalie privind încasarea sumei.

Judecător Stella Bleşceaga

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bouroş Ludmila, domiciliată: Chişinău, str. M. Costin nr. 13/3, apt. 51, pentru data de 17 februarie 2011, ora 13.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 24) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de CCL-39 pentru examinarea acţiunii privind încasarea sumei.

Judecător Stella Bleşceaga

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Gherciu Olga şi Gherciu Elvira, pentru data de 1 februarie 2011, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 2) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de Cernov Valerii privind recunoaşterea dreptului de proprietate.

Judecător Oleg Melniciuc

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ungurean Andrei Nicolai în calitate de pîrît şi Ungurean Valeriu Andrei în calitate de intervenient accesoriu, pentru data de 1 februarie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Ungurean Vera privind apărarea dreptului de proprietate.

Judecător V. Micu

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Banahovski Dmitri Alexandr, pentru data de 7 februarie 2011, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SAR „Donaris Group" SA privind încasarea sumei.

Judecător Nina Arabadji

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Bejenari Ludmila, pentru data de 18 ianuarie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1A) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului sect. Rîşcani privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Nicolae Şova

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Păduraru Lilian, cu ultimul domiciliu cunoscut: str. I. Neculce nr. 9, or. Ialoveni, mun. Chişinău, pentru data de 28 ianuarie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 6) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Rotari Gheorghe privind încasarea sumei.

Judecător Svetlana Garştea-Bria

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Sava Svetlana, a.n. 26.12.1958, domiciliată: Chişinău, str. N. Zelinski nr. 26/1, apt. 1, pentru data de 31 ianuarie 2011, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Zmeu Vera privind recunoaşterea dreptului de proprietate.

Judecător Luiza Gafton

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Condriman Serghei Ivan, a.n. 12.09.1971, pentru data de 1 februarie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 317) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Condriman Tatiana privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Ludmila Cernei

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Chiseliov Andrei, pentru data de 3 februarie 2011, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Chiseliov Natalia privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Ala Malîi

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Mutruc Iurie, pentru data de 31 ianuarie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Soroca, str. Independenţei nr. 62, bir. 21) în calitate de pîrît în cauza civilă privind încasarea datoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Judecătoria Briceni solicită prezentarea cet. Ilicov Serghei Vasile, pentru data de 20 ianuarie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Briceni, str. Independenţei nr. 5, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de CA „TRANSELIT" SRL privind încasarea prejudiciului.

Judecător Nicolae Chirtoagă

***

Judecătoria Briceni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului Lesnic Stanislav Grigore, domiciliat: Chişinău, comuna Grătieşti, str. Olimpică nr. 9, a reclamanţilor: Axinoi-Bejenari Tatiana, Axinoi Veaceslav, domiciliaţi: Briceni, str. Independenţei nr. 23, a martorului Angheluş Constantin Sofronofici, domiciliat: Briceni, str. M. Eminescu nr. 30/29, pentru data de 14 februarie 2011, ora 11.00, la şedinţa de judecată (Briceni, str. Independenţei nr. 5, bir. 3) în calitate de reprezentant în cauza civilă la acţiunea cet. Axinoi-Bejenari Tatiana, Axinoi Veaceslav către Primăria Briceni privind anularea actului administrativ şi ridicarea obstacolelor în construcţie a garajului, repararea prejudiciilor cauzate.

Judecător Nicolae Chirtoagă

***

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet-lui Pintilii Vladimir, născut la 07.01.1984, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Izbişte, Criuleni, pentru data de 28 ianuarie 2011, ora 15.30, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1714/2010 privind desfacerea căsătoriei intentată la cererea reclamantei Pintilii Natalia.

Pîrîtului i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitoare la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa lui.

Judecător Vitalie Movilă

***

Judecătoria Briceni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Groza Petru Ivan, pentru data de 7 februarie 2011, ora 8.30, la şedinţa de judecată (Briceni, str. Independenţei nr. 5, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Leanca Raisa către Groza Ana, Groza Petru privind încasarea datoriei.

Judecător Nicolae Chirtoagă

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Varniagro", Anenii Noi, pentru data de 24 ianuarie 2011, ora 9.00 la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215), în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎM „Elita-5-Altepi" privind încasarea datoriei de 15 574,17 lei.

Judecător I. Gancear

AVIZ

Ciobanu Tudor, domiciliat: satul Vărzăreşti, raionul Nisporeni anunţă pierderea certificatului de căsătorie înregistrat la Primăria satului Vărzăreşti, raionul Nisporeni între Ciobanu Tudor şi Ciobanu Valentina.

Ciobanu Tudor

AVIZ

Asociaţia Proprietarilor de Locuinţe Privatizate nr. 54/385 anunţă efectuarea adunării generale a locatarilor blocului locativ din bdul Mircea cel Bătrîni nr. 42/1 mun. Chişinău, care va avea loc în incinta blocului de locuit cu următoarea ordine de zi:

1. Darea de seamă privind activitatea Asociaţiei şi aprobarea ei.
2. Transmiterea în locaţiune a unor încăperi mebrilor asociaţiei.
3. Alte întrebări de ordin general.

Administratorul APLP 54/385 Mihai Buga

AVIZ

În conformitate cu art.299 CPC al RM Judecătoria Ciocana mun. Chişinău informează, că în procedura de examinare a judecătoriei Ciocana se află dosarul civil la cererea cet. Condrea Irina privind declararea cet. Condrea Nicolae Ipatie decedat.

Instanţa solicită tuturor persoanelor, organizaţiilor, care deţin orice informaţie privind locul aflării cet. Condrea Nicolae Ipatie, născut la 12.04.1963 în satul Gordineşti, Rezina, cu ultimul loc de trai în Chişinău, str. N. M. Spătaru nr. 9, apt. 49, care se solicită a fi declarat decedat, să fie comunicate instanţei de judecată pînă la data de 4 februarie 2011, ora 9.00 pe adresa Chişinău, str. M. Sadoveanu 24/1, bir. 315.

Judecător I. Mînăscurtă

Aniversări

Tudor LEAHU, vicepreşedintele Judecătoriei Rezina – 50 de ani

Mult stimate domnule Tudor Leahu,

Cu deosebite sentimente vă adresăm cele mai calde felicitări cu prilejul jubileului de 50 de ani.

Prin tenacitatea cu care munciţi, prin înţelepciunea pe care o vădiţi, prin responsabilitatea fără egal de care daţi dovadă în nobila activitate ce o desfăşuraţi, aţi cîştigat incontestabil încrederea şi respectul tuturor.

Aţi ajuns aici la această frumoasă aniversare, cu un spirit al dreptăţii ireproşabil, hotărît şi devotat ideii de perfecţiune.

Vă dorim să aveţi parte de multă sănătate, succese, realizări şi bucurii pe măsura aşteptărilor.

La mulţi ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Lilia Chirtoacă**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de drept USM; **Boris Sosna**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de drept USM; **Igor Şeremet**, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de drept USM; **Vera Macinskaia**, judecător CSJ; **Valentina Criucicova**, judecător Călăraşi; **Viorelia Varaniţă**, judecător Orhei; **Tatiana Duca**, judecător CA Bălţi; **Ala Malîi,** judecător Ciocana; **Ludmila Curca,** judecător Cimişlia; **Dina Rotarciuc,** judecător CA Chişinău, membru CSM; **Iulia Sîrcu,** judecător CSJ; **Iulia Grosu,** judecător CA Bălţi; **Lilia Vasilevici,** judecător Centru; **Serghei Pilipenco,** judecător Ceadîr-Lunga; **Grigore Lungu,** judecător Ialoveni; **Andrei Balan,** judecător Rezina; **Constantin Alerguş,** judecător CSJ; **Alexandru Motricală,** judecător Dubăsari; **Ion Morozan,** judecător Buiucani; **Valentin Trişnevschi**, preşedintele Judecătoriei Făleşti; **Serghei Namaşco,** vicepreşedintele Judecătoriei Econ. de Circ.; **Ion Sandu,** judecător Căuşeni; **Vasile Şchiopu,** judecător Ungheni; **Eugen Rusu,** adjunctul Procurorului General; **Eduard Maşnic,** procuror Buiucani; **Vasile Godoroja,** procuror, şef-adjunct secţie, Procuratura Generală; **Sergiu Mocanu,** procuror Cimişlia.

Mult stimaţi omagiaţi este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem strădiunţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul* şi
Revista Naţională de Drept

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Amendă încredibilă – condamnat pentru că a dat flash-uri

Un englez se poate considera cel mai ghinionist bun samaritean, după ce încercarea sa de a-i ajuta pe alţi şoferi s-a soldat cu o amendă la poliţie.

Englezul Michael Thompson a considerat o responsabilitate civică de a-i avertiza pe alţi şoferi că îi aşteaptă o zonă cu radare.

Bărbatul în vîrstă de 64 de ani a fost însă acuzat de „obstrucţionarea unui poliţist în exerciţiul funcţiunii" şi a fost dat în judecată. Unul dintre avocaţii bărbatului l-a apărat spunînd că în loc să fie dat în judecată, bărbatul ar merita o medalie.

Procesul a durat o jumătate de zi, a costat 250 de lire sterline şi a ţinut pe loc din muncă trei poliţişti. Rezultatul? -- Domnul Thompson a fost obligat să plătească o amendă de 440 de lire.

Aceasta a fost suficient încît să fie numit cel mai stupid proces al începutului de an.

Cum să-ţi recapeţi energia după sărbători

Psihologii vă recomandă să gîndiţi pozitiv şi să faceţi sport. Startul petrecerilor s-au dat odată cu venirea Crăciunului şi de atunci distracţia s-a ţinut lanţ pînă nu demult. Specialiştii vă spun cîteva trucuri prin care puteţi fenta depresia de după mini-vacanţă.

Oboseala şi tristeţea inexplicabilă, sînt primele stări care apar după sărbătorile de iarnă, odată cu reîntoarcerea la locul de muncă, iar sentimentele care încearcă pe fiecare sînt diverse, de la bucuruia unui Revelion reuşit pînă la îngrijorare pentru ce va aduce noul an şi, de ce nu, regretul că mica vacanţă s-a încheiat. Oamenii reuşesc să-şi reintre greu în ritmul alert de la job.

Sînteţi ceea ce gîndiţi

De cele mai multe ori, starea emoţională este complicată şi de simptome fizice, dureri musculare, tulburări digestive şi chiar insomnii, iar de folos în acest caz vă pot fi remediile naturiste. Alegeţi fructele şi legumele proaspete în locul celor congelate şi procesate iar la micul dejun încercaţi o porţie de cereale şi lapte. Renunţaţi la carnea de porc, măcar pentru cîteva zile, şi construiţi-vă un meniu bazat pe peşte, carne slabă şi lactate dietice.

Din punct de vedere emoţional, specialiştii recomandă în primul rînd să vă faceţi curăţenie în gînduri pentru a o putea lua de la capăt. „Ca să ne putem readapta relativ repede, trebuie să gîndim pozitiv. Este important să ne facem ordine în gînduri şi să le dăm la o parte pe cele care crează disconfort psihic.

Ce trebuie să înţeleagă fiecare este că modul în care gîndim ne influenţează felul în care ne simţim. Dacă mă lamentez că trebuie să merg la serviciu din nou, starea mea va fi una lipsită de interes şi energie.

În schimb, dacă pornesc la drum, în noul an, cu ideea că voi încerca să realizez cît mai multe atunci mă voi mobiliza pentru a face faţă provocărilor ce vor interveni", a spus psihoterapeutul Adriana Creţu.

Evitaţi stările conflictuale

Reluarea activităţii la locul de muncă, după mini-vacanţa de sărbători, presupune realizarea unui compromis angajator-angajat, spun psihologii. „E clar că omul vine mult mai relaxat după scurta vacanţă şi aici e nevoie ca angajatorul să îşi arate înţelegrea pentru această situaţie, nici el nu va avea aceeaşi energie ca în restul anului. Nu-i poţi cere angajatului să dea randament 100% încă din primele zile pentru că este imposbil. Ştiu că în anii trecuţi, se practica sistemul primelor în sistemul bugetar, după revenirea din concediu, mergînd pe ideea că omul este motivat", a completat Adriana Creţu.

De asemenea, de cele mai multe ori, în primele zile de serviciu după mini-vacanţă, există riscul apariţiei stărilor conflictuale iar psihologii vă recomandă să trageţi aer în piept şi să rupeţi contactul cu cealaltă persoană pînă cînd lucrurile se calmează. Mai mult, abonaţi-vă la sălile de fitness, aşa veţi scăpa nu doar de kilogramele în plus, acumulate de sărbători şi mai mult, veţi căpăta optimismul de care aveţi nevoie.

Dependenţii de Internet pot intra în sevraj, exact ca alcoolicii

Oamenii de ştiinţă din Marea Britanie au observat, în urma unui studiu, că dependenţii de Internet, telefon mobil sau televizor dezvoltă aceleaşi simptome ca şi consumatorii de droguri sau alcool.

Mai exact, cei forţaţi să renunţe la aceste tehnologii intră în sevraj, pentru ca la nivelul creierului se declanşează aceleaşi reacţii ca şi în cazul dependenţilor de narcotice, alcool sau nicotină.

Voluntarii care au participat la studiu au fost nevoiţi ca, timp de 24 de ore, să renunţe total la telefonul mobil, la Facebook şi Twitter. După cîteva ore, cercetătorii au observat că participanţii au început să devină extrem de agitaţi, chiar irascibili.

Mai mult, cîţiva voluntari au declarat ca s-au simţit ca nişte gurmanzi obligaţi să ţină dieta.

În urma acestui studiu, doctorul Roman Gerodimos, unul dintre iniţiatorii cercetării, a declarat că dependenţa de tehnologie nu ne afectează doar pe plan psihic, ci şi fizic.

Rezultatele i-au îngrijorat pe neurologi şi psihologi, care au pus din nou la îndoială utilizarea excesivă a Internetului.

CALEIDOSCOP

Telefoanele mobile vor avea un încărcător comun

Telefoanele mobile din UE vor avea încărcător comun peste doar cîteva luni.

Agenţiile europene de standardizare au anunţat că primele modele vor fi lansate pe piaţă în cel mai scurt timp. Companiile Motorola, Nokia, Samsung şi Sony Ericsson au declarat că îşi vor adapta încărcătoarele pentru piaţa europeană. Compatibilitatea încărcătoarelor va fi asigurată pe baza unui conector micro USB.

Fostul comisar Gunter Verheugen, în mandatul căruia s-a semnat acordul între industria de profil şi Comisia Europeană, a declarat că consumatorii îşi vor putea încărca telefoanele mobile oriunde, utilizînd noul încărcător comun. „În plus aceştia nu vor mai fi nevoiţi să îşi schimbe şi încărcătorul de fiecare dată cînd vor avea un telefon de tip nou", a adăugat el.

Topul celor mai scumpe lucruri achiziţionate în 2010

Uitaţi de deflaţie şi recesiune. O mulţime de lucruri au fost vîndute anul trecut la preţuri record. Publicaţia on-line „Business Insider" a făcut un top al proprietăţilor imobiliare, articole de artă şi de lux, achiziţionate de cumpărători din întreaga lume.

Cel mai bogat om din India s-a mutat într-o casă, care l-a costat un miliard de dolari. Locuinţa, asemănătoare unui zgîrîie-nor, are nouă lifturi, o sală de bal, un teatru cu 50 de locuri şi un centru de relaxare.

Un tablou realizat de Pablo Picasso, acum 78 de ani, a fost vîndut pentru o sumă record de 106,5 milioane de dolari.

Un diamant roz a fost vîndut de Casa de Licitaţii Sotheby's, la preţul de 47 de milioane de dolari. Un bijutier londonez, a cumpărat inelul de 24,78 de carate şi l-a numit „The Graff Pink".

Modelul rar Bugatti Atlantic a stabilit recordul pentru cea mai mare sumă plătită vreodată pentru un automobil. Maşina de colecţie a fost vîdută cu aproximativ 40 de milioane de dolari unui muzeu de maşini din California.

O distilerie mexicană, Hacienda La Capilla a creat sticla Diamond's Law, acoperită cu 4000 de diamante. Creaţia a costat 3,5 milioane de dolari.

O sticlă de whisky veche de 64 de ani a fost vîndută de Sotheby în New York, la preţul de 460 00 de dolari. Whisky-ul Macallan este îmbuteliat într-o sticlă de cristal Lalique.

Totodată, un cumpărător anonim a achiziţionat un penthouse de 362 de metri pătraţi în Central Park West, cu 40 de milioane de dolari.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 43